

ARDEALUL

ECONOMIC • POLITIC • SOCIAL

Director:
TRAIAN CHIRILĂ

ABONAMENTE:
1 an 6 luni
500 250
Particulari.
Autorități, bănci și întreprinderi in-
dustriale și comerciale 1000 500
Publicații cm.-patrat Lei 5.

Redacția și administrația
Str. Minerva No. 7.
CLUJ. TELEFON 444

Șef-redactor:
D. I. CUCU

Politică monetară și salariile funcționarilor

După patru ani de îndârjită experimentare a unei draconice concepții economice, adică tocmai în ajun de a trece în opoziție, guvernul actual a anunțat intenția sa de a mări salariile funcționarilor publici. Era și timpul!

Nu voim să spunem, că aceste sporuri de leală, — aceste făgădueli, deocamdată, — nu sunt decât un reflex al perspectivelor politice. Alții, cari nu cred niciodată în sinceritatea conducătorilor, au spus-o. Din diferite locuri am văzut ridicându-se bănuială, că totul se reduce la un simplu gest de demagogie, al unui partid care vrea să câștige câteva simpatii electorale mai înainte de a părăsi frânele puterii.

Noi nu putem, la acest ziar care nu face politică militantă, să judecăm acele de guvernământ cu o asemenea neîncredere măsură.

Presupunem, prin urmare, că intenția dlui Vintilă Brătianu de a mări salariile funcționarilor, ale tuturor funcționarilor, nu isvorăște dintr-o socoteală interesată de partid, ci rezultă dintr-o examinare binevoitoare și atenă a întregii situațiuni economice. Sunt destule argumente care ar pleda pentru o revizuire complexă și generală a acelor salarii. În cazul acesta, ministrul nostru de finanțe ar trebui să-și recunoască greșala în care a stăruit până acum, și să schimbe, în ceasul al unsprezecelea toată politica dumisale financiară.

Ne vom explica.
Problema funcționarilor nu e decât una din înfîșările multiple ale acestei politici financiare. Guvernul actual s'a instalat la cârma țării hotărât să realizeze o asanare definitivă a finanțelor noastre zdruncinate. Această i-a fost însăși rațiunea de a fi. Acesta a fost motivul pentru care s'a cerut retragerea guvernului precedent, prezidat de d. general Averescu. Guvernul Averescu fusese învinuit de risipă, — guvernul cel nou promitea să facă economii. Leul începuse să scadă îngrijitor, — d. Vintilă Brătianu ne garanta urcarea lui grabnică.

Rețeta adoptată de d. Vintilă Brătianu a fost nespuse de simplă. Pornind dela convingerea că toată nenorocirea noastră valutară e principială de inflațiunea monetară, d-sa s'a străduit să oprească orice nouă emisiune de bilete la Banca Națională, în ferma convingere că restrângerea forțată a circulației fiduciare va atrage după sine, ca o consecință logică, sporirea puterii de cumpărare a leului și în afară de granițe și înăuntrul lor. Vișternicul

nostru a privit banul sub aspectul lui de marfă și i-a aplicat legea cererii și a ofertei. Banul rar, și-a zis d. Vintilă Brătianu, trebuie să fie un ban scump. Leii fiind tot mai puțini, valoarea lor va crește. Știm acum, din propria noastră experiență cât a fost de eronată această argumentare.

Funcționarii au căzut cei din'ăi victime ale acestui fel de a judeca. Ei au fost obligați să trăiască ani de-a rândul cu lefuri de mizerie, așteptând zadarnic ca viața să se iestinească, conform prevederilor guvernamentale. La toate protestările lor li se răspundea: — „Fiți cu răbdare, lucrurile trebuie să se schimbe, suferiți un an, doi, valuta leului se va ridica, cu siguranță, și atunci salariile de azi vor fi suficiente“. Dar valuta leului nu s'a ridicat iar salariile nu sunt suficiente. Și cum vreți să fie? Dl. Vintilă Brătianu, urmărind în bună încredință valoarea prin metoda unică a economiilor, a refuzat necontenit să fixeze retribuțiile slujbașilor statului potrivit raportului dintre leul-aur și leul-hârtie. Dacă ar fi făcut așa, un funcționar care era plătit cu 400 lei în 1914 ar trebui să primească azi de 40 ori atât, adică 16 mii lei. Dar nu i-se dă decât 6000 lei-hârtie. Cum se acopere diferența? Să așteptăm să crească leul!

Dar până atunci? Guvernul a anunțat că va mări salariile funcționarilor, dar se ferește să ne spună dacă va accepta, însăși, soluția salariului calculat în lei-aur. Teama de nouă scădere a valutei, în urma unei asemenea îndrăzneli, îl oprește. Va încerca din nou o cărpeală insuficientă, fiindcă nu are îndrăzniala de a se scutura de slujbașii nevrednici și de a-i plăti omeneste pe cei cari au dreptul, muncind, să trăiască cinstit.

A. H.

Noua taxă de export la ouă

Ministerul de finanțe — direcția generală a vămirilor — a trimis un ordin circular telegrafic tuturor punctelor vamale, prin care le pune în vedere că începând dela 1 Octombrie a.c. să se perceapă o taxă de export la ouă de câte trei lei bucata, în loc de un leu bucata cât se percepea până la acea dată.

Câteva reflexiuni în legătură cu noua nomenclatură vamală

Protecția vamală a industriei fierului.

de I. Diamant

director al Industriei Sârmei S. A. Cluj

Războiul a schimbat atât fața cât și construcția internă a Europei. Unele ramuri industriale au pierdut dreptul la existență, iar altele condițiunile de existență.

Vechile, legi, ordonanțe și dispozițiuni prin cari se apăra industria unei țări au devenit inutile și nu mai corespundeau nevoilor timpului. Deasemenea s'au schimbat și păreriile asupra mijloacelor de apărare a țării. Astăzi nici Anglia nu mai este partizana comerțului liber și politica de apărare industrială a unei țări este dictată astăzi de noile legi ale inflațiunii și deflațiunii.

Unul dintre cele mai eficace mijloace cu cari o țară își poate apăra industria, este protecția vamală ale cărei dispozițiuni însă devin iluzorii îndată ce nu există o nomenclatură corespunzătoare.

Înainte de războiu, România a fost un stat eminentamente agricol. Astăzi însă este pusă în rândul statelor agricole-industriale. Este mai presus de orice îndoială că în România de azi un număr considerabil de oameni trăiesc direct sau indirect din industrie.

Vechea Românie ca un stat agricol nu a avut o industrie a fierului. Până acum nu s'a simțit nevoia dezvoltării acestui ram industrial, și astfel nici protecția vamală nu a avut o structură, care să ofere de fapt protecția necesară.

Vechea nomenclatură — cu puține și neînsemnate modificări — a fost pusă în aplicare și în zilele noastre, ceace a cauzat țării pagube enorme. Conducătorii de astăzi, prin o laudabilă inițiativă, lucrează la modificarea nomenclaturei, voind să ne dea în locul vechii nomenclaturi una nouă și potrivită cerințelor vremii.

Pentru a demonstra cât de defectuoasă și ne potrivită era vechea nomenclatură vom da mai jos câteva exemple:

După vechea nomenclatură, fierul laminat era clasat în aceeași categorie cu fierul de beton și cu fierul în bare, iar traversele de fier în aceeași categorie cu fierul de cercuri, ceace a făcut ca un fabricant de fier din țară să poată spune laudându-se, că el plătește pentru sârma trasă — care în toate cazurile este mai scumpă și de cât sârma normală, — aceeași taxă vamală ca și pentru fierul laminat. Diferența este de 10 lei aur față de 3.50 lei. Au fost și cazuri când la o fabrică de lanțuri verigile din fier laminat au fost taxate ca sârma.

Nomenclatură vamală trebuie să facă distincție între mărfuri cari reprezintă valori diferite și la a căror fabricare se întrebunțează proceduri diferite. Cum facem deosebire între mătasa și mătasa artificială, tot așa trebuie să facem deosebire între fier laminat și fier tras după laminare. Între aceste două mărfuri este mare deosebire atât în ce privește fabricarea cât și în ce privește costul lor. Este deci clar că pentru aceste 2 articole nu poa e fi aceeași taxa vamală.

Nomenclatura vamală poate ajuta foarte mult dezvoltarea anumitor ramuri industriale, oferind o protecție vamală suficientă pentru articolele cari se pot fabrica în țară. Astăzi avem în țară 10—15 fabrici cari produc găleți de apă din plăci de fier importate. Sprijinind deci aceste fabrici von incuraja tot odată și fabricarea plăcilor de fier, cari vor găsi astfel un minunat deoseu.

„Industria Sârmei“ din Ghiriș, dela înființare sa până acum a provocat înființarea a 10—12 fabrici cari se ocupă numai cu prelucrarea sârmei.

Acolo unde industria lucrează pentru export, taxele vamale de import prea urcate pentru materiile prime, împiedacă exportul mărfurilor fabricate.

Una dintre cele mai grele și tot odată și cele mai importante probleme a nomenclaturei vamale este ca să fie opriță, prin dispozițiuni preventive, introducerea mărfurilor cari se pot fabrica și în țară. Pentru a evita greșelile grave, această problemă se poate soluționa și așa, că guvernul să acorde protecție vamală și pentru timp mai scurt, atunci când s'a convins că mărfurile pentru cari se acordă protecția se pot fabrica și în țară.

Nomenclatura vamală este în mâna guvernului un instrument cu care poate face multe lucruri bune și frumoase dacă este mănuit cu pricepere, dar cu care se pot face și greșeli grave și dăunătoare dacă el este mănuit cu superficialitate.

Direcțiunea căilor ferate aduce la cunoștința generală că adresele de proveniență necompletate, nesemnate sau completate și semnate cu creionul — nu vor fi luate în considerație, fiind de drept nule.

În mod excepțional s'a admis că începând de la 1 Octombrie, adresele de proveniență să poată fi completate și semnate cu creionul chemic.

Manevrele de toamnă și rechizițiile de cai

Manevrele de toamnă din anul acesta au început. Ca orice operație militară și manevrele actuale și-au avut efectul său asupra vieții cetățenilor „civilii”. Căci pe lângă contingentele chemate pe 30 zile în companie, a mai fost chemat, mai binezis rechiziționat și însemnat număr de cai. Și aci nu s'a ținut cont nici de contingent, nici de sex și nici de „ocupația” ce o au în viața civilă. Tocmai această lipsă de selecționare a acestor animale nobile a produs o criză, deși trecătoare foarte-acută de tracțiune animală că atât la orașe, cât și la țară în viața economică, exact în toiu sezonului transporturilor, — și a lucrărilor de toamnă.

Desigur că comandamentul superior militar s'a cugetat și a prevăzut acest lucru, nu mai puțin este adevărat că în cazurile când aceste rechiziții au devenit prea severe, și nu s'a ținut seamă de trebuințele populației dela care s'au luat caii, a intervenit atenuând severitatea acestor rechiziții.

Și era și nevoie de această intervenție, căci în Cluj de exemplu cunoaștem multe cazuri, unde întreprinderilor mari nu li-s'a lăsat nici un cal.

Acestate din cauza lipsei forței de tracțiune au fost nevoite să sisteze pe un scurt interval expediția marfurilor comandat, ba chiar să sisteze și uzinele atâta timp până ce nu s'au putut înlocui animalele luate, sau cât vor ține manevrele de toamnă.

Recunoaștem că înainte de toate avem neapărată nevoie de armată bună.

Și este tot atât de important faptul că armata noastră militară să fie cât se poate de bine educată și instruită — de aceia se fac manevre, — nu mai puțin este important însă și faptul că această forță a noastră militară trebuie să fie și bine echipată și provăzută atât cu armament, cât și cu forța animalică indispensabilă pentru transportul muniției și al armamentului.

Dupăcât vedem din rechizițiile actuale, astăzi armata nu dispune de caii necesari.

Cu drept cuvânt ne întrebăm pentruce?

Or, în caz de nevoie, cum sunt manevrele militare, cari în cele mai multe cazuri se fac toamnă, deci tocmai în toiu sezonului tuturor transporturilor de câte ori se va apela la remedii rechizițiilor de atâtea ori se vor face mari pagube cetățenilor civili, industriei și deci economiei țării. Nu vorbim de cazul mobilizării generale sau de război, când armată probabil va face tot de aceste rechiziții pentru a-se aproviziona cu caii necesari și indispensabili în campanie.

Nu ne sfim a spune că aceasta ar însemna nu numai pentru cetățenii civili cari ar rămâne lipsiți de tracțiune dar atât pentru economia țării, și chiar pentru armată un pericol. Căci din cauza lipsei de forță animalică atât lucrările la câmp, cât și la uzinele și industriile din orașe ar înceta orice lucrare de producție. Și fără producție armată nu se poate alimenta și susține.

Cel puțin, această situație ar fi inevitabilă în Ardeal și Banat, unde puterea animalică de tracțiune o formează aproape fără excepție calul.

Căci animalele sustrate cetățenilor nu se vor putea înlocui în timp atât de scurt, în măsură ce va fi nevoie de e.e. Apoi chiar caii cari ar supravieții toate lipsurile și suferințele unei campanii devin absolut improductivi din punct de vedere al culturii și sporirii lor.

Rechizițiile actuale deci pe lângă criza deși trecătoare ce au cauzat-o industriilor și economiei locale prin faptul că amână cu o lună toate lucrările transporturilor, mai au și o deosebită importanță morală căreia trebuie să i-se dea cuvenita atenție: armata trebuie să se provadă cu caii necesari proprii în totdeauna indisponibili, și în cazuri ca cel de față să nu se facă uz de sistemul rechizițiilor prea des practicate la noi.

Sperăm că aceste fenomene vor fi de scurtă durată și de caracter excepțional și provizoriu și spre mulțumirea cetățenilor și a tuturor celor ce poartă grija acestei țări nu se vor repeta nu numai cu ocazia viitoarelor manevre militare fie chiar generale și nici în caz de război, din cauza împrejurărilor de mai sus preabine motivate.

Tr. Chirilă

Hotentotism economic

Cindata revoltă a unor neputincioși. Nu stupide lamentări ne trebuie ci energii și inițiative

Unele ziare fac mare scandal și se arată tare îngrijorate de faptul că unele firme, constrânse de împrejurări diverse, fac uz de sistemul defacerii totale a marfurilor. Și firește cu cât ziarul este mai ignorant, cu atâta pălăgia este mai mare

Dar să vedem ce se spune și cât este just din ce se spune. E drept că sînt unele firme cari fie că trebuie să se mute, fie că sînt constrânse a face mari plăți la termen fix, fie că urmăresc o transformare a întreprinderii, recurg la sistemul vânzării forțate. Oare e această o faptă incorectă, potrivnică legilor? Cei ce fac gălăgia, din ignoranță sau din rea credință, cer intervenția autorităților, calificând procedeul ca ilegal.

Am vrea însă să ni se spuie care articol de lege oprește negustorul de a-și desface marfa cum crede mai bine? D sigur niciunul. Atunci unde este ilegalitatea, unde este incorectitudinea? Cu cât săvârșește, spre exemplu firma Fischer, un act de incorectitudine și ilegalitate, oferind publicului marfa cu preț redus, în loc de a o expune cheltuielilor și pagubelor de mutare? Firma a socotit că mutând marfa ce o are în depozit va cheltui și va avea o pagubă egală cu o sumă anumită. Or egalul acestei sume îl oferă ca reducere cumpărătorilor și scapă de grija mutării. Operația este cât se poate de corectă și negustorul e liber să o facă.

De asemenea, negustorul care este angajat cu plăți mari la date fixe, liber este să-și desfacă marfa cât mai grabnic, făcând oricâtă reclamă pentru a ademeni cumpărătorii. Prin această el nu prejudiciază pe nimeni. Dinpotrivă, răvna pe care o pune de a răspunde la termen plăților este o dovadă de seriozitate comercială foarte lăudabilă și de dorit de toți negustorii.

Dar chiar dacă niciunul din moifi-

Ajutorarea regiunilor bântuite de secetă

„Monitorul Oficial” publică decretul prin care ministerul muncii, cooperației și asigurărilor sociale a fost autorizat de a contracta, prin „Centrala Bancilor populare”, dela Casa de depuneri și consemnațiuni un împrumut de 50.000.000 lei, pe termen de un an, pentru ajutorarea agricultorilor din regiunile bântuite de secetă în vederea înșamănțării din toamna curentă.

Acest credit va fi utilizat de „Centrala Bancilor populare” pentru procurarea de semințe, ce se vor distribui agricultorilor, sub formă de împrumut, prin băncile populare și federațiile lor, conform legii sale organice privitoare la operațiunile comerciale.

Împrumutul va fi rambursat de „Centrala Bancilor populare” Casei de depuneri și consemnațiuni în termen de un an, conform convențiunii speciale încheiate.

vele arătate mai sus n'ar sta la baza reclamei ce se face de unele firme pentru a-și mări circulația, această reclamă nu poate fi împiedecată. Negustorul esie liber să ademeniască pe orice cale cinstită pe cumpărător. Reclama este un mijloc, reducerea de preț un al doilea, înlesnirea de plată, un al treilea, și așa mai departe. Reclama este un procedeu de concurență, ia concurența este garanția progresului economic.

De ce oare ni-am revolta cu falsă sau prostescă revoltă? De ce oare am invoca la tot pasul intervenția autorităților, în lucruri cari sînt garantate ca libere de legile țării? Răspunsul este limpede. Sînt unii oameni la noi, cari nu înțeleg încă mecanismul vieții publice civilizate și așteaptă necontenit totul de la stat. Incapabil de a crea ceva, impotenți în orice luptă de afirmare, ei cer neputincioși protecția statului, fie că vor să fie membri în consiliul de administrație al Camerei de Comerț, fie că vor să vîndă mai scump o marfă pe care n'o pot trece publicului.

Astfel se naște această mentalitate de hotentotii, în loc de a stimula energiile și a sta cu mintea mereu trează, pentru a pătrunde acolo unde trebuie să avem un loc onorabil, câștigat prin muncă, inițiativă și pricepere.

Orariul de muncă la prăvălii și ateliere se menține

Ministerul muncii comunică spre știința celor interesați, că deciziunea referitoare la regulamentul orariului săptămânal și a celui duminical nu a expirat pe ziua de 1 Octombrie a.c., cum și-au închipuit unii, ci rămâne mai departe în vigoare.

Dormitoare moderne

de fag, stejar și plop

birouri americane aranjamente de birou, scanne de lemn pentru closet, roabe, cepuri de butoie căruțe confecționate și părți se găsesc la

Marcell Rein

fabrica de articole de lemnării și mobile din Oradea-Mare

Cei mai bun desinfectante

Cine dorește să cumpere porțelan, sobe de teracotă și cărămizi refractare bune și ieftine să viziteze magazinul fabricii

„IRIS”

din CLUJ, C. Reg. Ferdinand 36—38, (Palatul Băncii Agrare)

Abonați „ARDEALUL”

CAFEA

MEINL

zilnic

proaspăt prăjită

CLUJ

Piața Unirii, 15.

Confirmarea alegerilor dela Camera de Comerț

La categoria VIII. se vor face noi alegeri. Când și cum se va constitui Camera? O controversă interesantă: ce calitate au membrii numiți de guvern? D. Keresztes e gata să cedeze a doua oară.

D. dr. George Leon comisar al guvernului

Ministerul de industrie și comerț înlocuind Uniunea Camerelor de Comerț, a confirmat alegerea pentru completarea consiliului de administrație al Camerei de Comerț din localitate. Alegerea de la categoria VIII, în care votau industriașii de articole alimentare și obiecte de menaj, a fost invalidată pentru faptul că, prezentându-se 2 liste cu aceleași semnături, tribunalul declarase aleși candidații de pe lista care s'a depus mai întâi. Pentru această categorie urmează să se facă o nouă alegere către sfârșitul acestei luni, Camera convocând o adunare generală în acest scop.

După terminarea alegerii de la categoria VIII și validarea ei, se va putea constitui prezidiul și secțiunile Camerei.

In această privință este o vie controversă în discuție. Se pune întrebarea: din cari anume elemente se poate compune prezidiul? Din membrii aleși ai consiliului, sau și din membrii eligibili, numiți de guvern?

Chestiunea este foarte interesantă. După lege prezidiul nu se poate alege decât din membrii „aleși”. În speță, prezidiul ar fi să se compună exclusiv din membrii cari au stat în alegeri și au fost aleși.

Dar tot legea spune că guvernul în anumite cazuri, poate numi jumătate din numărul membrilor eligibili, adică jumătate din numărul membrilor „aleși” pot fi aleși de guvern, fără a mai sta în alegeri. Ar urma deci, că membrii numiți de guvern sînt și ei aleși și pot candida la președinție și cele 2 vicepreșidenții.

In sprijinul acestor teze mai stă un argument. Regulamentul pentru aplicarea legii de organizare și funcționare a Camerelor de Comerț, stabilește pentru fiecare Camera numărul membrilor aleși în consiliul Camerei. Acest număr nu se poate depăși, dar nici nu se poate micșora. Prin urmare, guvernul alegând și numind o parte din membrii eligibili ai Camerei, nu înseamnă prin aceasta că a micșorat totalul membrilor eligibili, pentru simplul motiv că nici nu-l poate micșora și nici majora, fără o modificare expresă în regulament. În cazul de la Cluj, 20 de membri ai consiliului fiind numiți și acestora răpindu-li-se drepturile de membri aleși, ar însemna că se constituie Camera numai cu un număr de 20 membri aleși, ceea ce este în contradicție cu legea de organizare.

Și mai este un lucru. După lege, Consiliul de administrație al Camerei se compune din: 1. membri aleși în număr de 40, și 2. membri de drept, anumiți reprezentanți ai vieții economice oficiale, cari pot să nu fie membri ai Camerei. Or, dacă membri aleși sînt numai cei 20 de membri cari au stat în alegere, iar membrii de drept sînt numai cei ce răspund calităților

prevăzute în lege, ce calitate au cei 20 de membri numiți de guvern? În cadrele legii nu li se poate atribui niciuna. Ei nu pot fi membri de drept pentru că din calitățile prevăzute de lege pentru aceasta, și nu rămâne decât a fi considerați membri aleși, cu toate drepturile acestor membri.

De altcum spre această interpretare înclină și cercurile oficiale, interpretare pe care, cu toată revolta pe care ni-a cauzat-o amestecul ministerului în alegerile de la Camera de Comerț din localitate, trebuie să o recunoaștem ca justă. Constituirea prezidiului trebuie să se facă din totalitatea celor 40 de membri ai consiliului, aleși, cam ciudat, prin numire și prin alegere.

In vederea constituirii prezidiului, presiunile asupra dlui Keresztes au devenit mai insistente. D. Sever Pop ține cu orice preț să fie vicepreședinte, sau dacă nu

ține dsa. ține amicii dsale de la Cameră, ceea ce desigur e măgulitor. Un lucru e sigur că se cere dlui Keresztes să și dea demisia, pentru că d. Sever Pop, actualmente numai supleant, să poată intra membru activ în consiliul de administrație. Și după câte ni se spune, d. Keresztes pluctist de atâta năvală în jurul dsale, este gata să cedeze adoua oară

Faptul merită să fie înregistrat, pentru ilustrarea vremurilor prin cari trecem.

Demnitatea de comisar al guvernului s'a hotărît în mod definitiv să se încredințeze dlui dr. George Leon, profesor de finanțe la universitatea din Cluj. Partidul liberal, al cărui membru este d. Leon, s'a asigurat cel puțin din acest punct de vedere căci cu „alegerile prin numire”, făcute sub inspirațiile ilustrului cămătar din calea Victoriei, a cam buclarasit-o.

D. I. Cucu

Revizuirea tarifului de export la cereale

S'au redus la porumb, orz și fasole și au rămas neschimbate la grâu, secară și ovăz. La rapiță, melu și vite se va hotărî azi.

Ședința delegației economice a guvernului menită să rezolve palpitanta chestiune a reducerii taxelor de export la cereale s'a ținut la locuința dlui ministru Al. Constantinescu.

Dintre membrii delegației n'au participat de cât ministrii în resortul cărora cădea deslegarea chesti-

unei, adică numai d-nii Vintilă Brătianu, A. Constantinescu și Tancred Constantinescu, cum și d. dr. I. N. Angelescu secretarul general al ministerului de industrie. N'au participat la ședință d-nii miniștri gen. Artur Văitoianu și N. D. Chirulescu.

Hotăririle delegației

Reprezentanții ministerului industriei și comerțului — d-nii Tancred Constantinescu și dr. I. N. Angelescu — au prezentat delegației tot materialul informativ și statistic referitor: la cuantumul disponibilităților din noua recoltă, la evaluarea tranzacțiilor interne încheiate p ră în prezent, la situația actuală a prețurilor mondiale, cum și la tarifele de export ale principalelor țări exportatoare.

În baza acestor date, delegația economică a decis reducerea taxelor de export la următoarele categorii de cereale:

Pentru orz s'au redus taxele la 12000 (dela 20 mii lei de vagon, cât era până acum):

Pentru Porumb idem la 12000 (dela 2000 de vagon).

Pentru Fasole idem la 15.000 lei de vagon.

Pentru mazăre s'au redus taxele de export la 15.000 lei (dela 20.000 lei vagonul cât era până acum).

Pentru Meiu s'au redus taxele de export la 12.000 lei vagonul (dela 15.000 lei vagonul cât era până acum).

Pentru rapiță de orice fel (de primăvară, sălbatecă, colza, naveta,

muștar negru și galben, etc.), s'au redus taxele de export la 20.000 lei (dela 30.000 lei vagonul cât era până acum).

Pentru malz s'au redus taxele de export la 10.000 lei (dela 20.000 lei vagonul cât era până acum).

Pentru paste făinoase s'au redus taxele de export la 15.000 lei (dela 22.000 lei vagonul cât era până acum)

Pentru fructe de orice fel s'au fixat o taxă statistică de 2000 lei de vagon (în loc de 8000 lei vagonul pere, 5000 lei vagonul mere 4000 lei vagonul celelalte fructe ca până acum).

În același timp, delegația economică a opinat pentru menținerea și în viitor a taxelor actuale de export pentru: grâu, secară și ovăz.

Delegația a examinat apoi propunerea ministerului de industrie de a se reduce taxele de export și la vitele mari — boi vaci — la cai și la porci.

În lipsa mai multor date, care trebuie să fie procurate de ministerul de finanțe, delegația a amânat și pentru aceste produse fixarea tarifului de export.

Etichetarea mărfurilor în traficul internațional

Administrația căilor ferate a luat dispozițiunea ca începând de la 1 Octombrie mărfurile și coletele predate în trafic internațional să se eticheze după cum urmează:

Mărfurile la a căror încărcare, descărcare sau manevrare în vagoane, este necesar să se atrage atențiunea în mod special se vor eticheta cu etichete ale căror figuri de culoare roșie sunt imprimate pe fond alb după cum urmează:

Pentru explosive, gaze comprimate, gaze lichefiate sub presiune: o bombă explodând.

Pentru acide caustice, materii venoase: o damigeană fumegând.

Pentru obiecte fragile și colecte cu ouă: un pahar.

Pentru mărfuri inflamabile sau materii supuse la inflamațiuni spontane: o tortă aprinsă de culoare neagră pe fond portocaliu.

Etichetele mărfurilor supuse stricăciunii și animale vii sunt tipărite în culoare albastră pe fond alb cu următorul desemn:

Pentru animale vii: O grupă compusă dintr'un cap de bou un câine și o pasăre.

Pentru mărfuri supuse stricăciunii: O grupă compusă dintr'un pește, o ciorchină de struguri și o floare.

Etichetele sunt de formă triunghiulară pentru materii inflamabile și de formă dreptunghiulară pentru celelalte mărfuri.

Fixarea acestor etichete pe colete se va face de preferință lipindu-se, sau bătându-le în cuie și numai în cazul când natura colectului nu o va permite etichetele vor fi lipite pe cartoane sau tăblițe atașate solid coletului.

Aplicarea pe colete sau vagoane a etichetelor incumbă predătorilor costul unei etichete care este de 50 bani exemplarul.

Articole de porțelanuri, sticlărie, geamantane, poșete pentru doamne mai ieftine se găsesc la
:: „PARISIEN“ ::

Vă puteți convinge gratuit fără cheltueli că

produsul

KOPROL

curăță intestintenele, conservă sănătatea și înviorează.

Primiți probă gratuit dacă Vă adresați la

laboratorul

„GEA“ KRAYER
Timișoara 104

Noua împărțire a județelor din Ardeal

Potrivit noii legi administrative țara se împarte în 68 județe. Iată cum se compun județele din Ardeal:

Județul Alba Iulia va fi format din actualul județ Alba de Jos, afară de plasa Ocna Sibiului (fără comunele Ghirbov și Cut, cari trec la jud. Sibiu); com. Sărăcșeu, care trece la jud. Huuedoara; comunele Oravia, Sâniacob, Petrilaca, Istihaza; Gabud, Botez, Gheja, Musca, Afintș, Cecălaca, Ciuciu și Mandra, cari trec la jud. Turda; plasa Blaj și comunele Ozd, Bichiș, Herepea, Silea Medves și Gâmbuț, cari trec la jud. Târnava Mică. Se adaogă comunele Armenis, Ciugudul de sus, Ciugudul de jos, Inoc, Decea și Cicău, dela jud. Turda Arieș și plasa Sebeș, dela jud. Sebeș.

Capitala Alba-Iulia.

Județul Arad va cuprinde: Actualul județ Arad și comunele Zădărlac, Zăbrani, Aradul Nou, Segenthau, Kreuzsăen, Weisenheid, Engelsbrunn, San Nicolaul Mic, Schöndorf, Traunau și Gullenbrunn dela județul Timiș Torontal.

Capitala Arad

Județul Bihor va fi format din: actualul județ Bihor, afară de plasa Valea-lui-Mihai, care trece la județul Sălaj; comunele Bucea și Fechetău (Negreu), cari trec la județul Cluj.

Capitala Oradea.

Județul Brașov va fi format din: actualul județ Brașov; plasa Bran și comunele Vlădeni și Tințari din actualul județ Făgăraș; comunele Budila, Teliu, Mărcuș, Dobârlău, Vama Buzăului, Sita Buzăului, Intorsura Buzăului, Bărcani și satul Lunca dela comuna Doboli de jos dela județul Trei-Scaune; satul Fundățica din județul Muscel.

Capitala Brașov.

Județul Ciuc. va fi format din comunele: Bicazul-Unguresc, Tulgheș, Corbu, Bilbor și Borsec cari trec la județul Neamț și comunele Sarmaș și Varviz cari trec la județul Mureș.

Capitala Miercurea Ciucului.

Județul Cluj va fi format din actualul județ Cojocna, afară de plasa Teaca, comunele: Craifalău-de-Câmpie, Mițașul Mare, Ruseni (Orosfala) și Comlod din plasa Ormeniș, comuna Sânt George-de-Câmpie din plasa Sarmaș, cari trec la județul Mureșului; comuna Sălcuța (Fiscu) care trec la județul Năsăud; comunele: Rediu, Aiton, Juriul-de-Câmpie și Soporul cari trec la județul Turda și comuna Tresila care trece la județul Sălaj. Se adaogă comunele: Ciurila, Sălăcea, Săvădisla, Feneșel, Răchișul-Românesc, Hășdate, Lita Română, Miheșul-de-Câmpie și Velcherul din județul Turda-Arieș; comuna Bucea și Negreu (Fechetău) dela județul Bihor; comuna Tușa dela județul Sălaj; comunele: Cătălina, Pânticeu, Dârja, Dobâca, Sic, Lac, Feldioara și Copru dela județul Solnoc-Dobâca.

Capitala Cluj.

Județul Făgăraș va fi format din: actualul județ Făgăraș, afară de plasa Bran și comunele Tănțari și Vlădeni cari trec la județul Brașov; comunele Lupșa și

Cuciulata cari trec la județul Târnava-Mare.

Se adaogă comunele: Bruiu, Somartin, Gherdeai, Sona, Cobor, Cincșor, Hălmeag, Toarcia, Rodbav, Soars, Buholt, Calbor și Felmer din județul Târnava-Mare.

Capitala Făgăraș.

Județul Mureș va fi format din:

1. Actualul județ Mureș-Turda, fără comunele: Ghindari, Sa ul Cioc, Hotești, Ștefănești, Ghîbed, Sângeorz-Pădureni, Fântenele, Călimănești și viforoase cari trec la județul Odorhei;

2. Plasa Teacă, comunele: Mițașul-Mare, Craifalău-de-Câmpie, Ruseni (Orosfala), Comlod din plasa Ormeniș comuna Sânt-George-de-Câmpie din plasa Sarmaș din județul Cluj;

3. Comunele: Trimia-Mare, Tirimia-Mică, Satul-Nou, Cerghidul-Mare și Cerghidul-Mic din județul Târnava-Mică;

4. Comunele: Grabenișul-de-Câmpie, Seulia, Oroiu-de-Câmpie, Săușa, Săușa-de-Câmpie, Petea, Văidei, Oarba, San Marghita, Dileul-Românesc și Dileul Unguresc din județul Turda;

5. Comunele: Sarmaș și Subcetate (Varviz) dela județul Ciuc.

Capitala Târgu-Mureș.

Județul Năsăud va fi format din:

1. Actualul județ Bistrița Năsăud afară de comunele Cărlibaba-Nouă și Coșna cari trec la județul Câmpulung;

2. Comunele: Siet-Cristur, Chintelnic, Mateiu, Moru, Sânt Iacob, Uifalău, Sietul-Măgheruș, Șirioara, Arcalia, Țigău și Chiralești din plasa Beclean, județul Solnoc-Dobâca;

3. Comuna Sălcuța (Fiscu) din județul Cojocna.

Capitala Bistrița.

Județul Odorhei va fi format din:

1. Actualul județ Odorhei, afară de comunele Archita, Beia și Draos trecute la județul Târnava-Mare.

2. Comunele: Ghindari, Satul Cioc, Hotești, Ștefănești, Chibed, Sângeorz-Pădureni, Fântănele, Călimănești și Viforoasa din județul Mureș-Turda.

Capitala Odorhei.

Județul Sălaj va fi format din:

1. Actualul județ Sălaj, fără comuna Tușa, care trece la Cluj;

2. Valea-lui-Mihai din județul Bihor;

3. Plasa Careii-Mari și comunele: Pobra, Hurez și Racova din județul Satu-Mare;

4. Comunele Ciocmani, Bebeni, Surduc, Cristolțel, Solona, Brâglez Muncel și Crâștolțul-Mare din județul Solnoc-Dobâca;

5. Comuna Trestia dela județul Cojocna.

Capitala Zalău.

Județul Satu-Mare va fi format din:

1. Actualul județ Satu-Mare, fără comunele: Dobra, Hurez și Racova, și fără plasa Careii-Mari cari trec la județul Sălaj;

2. Plasa Copalnic-Monaștur dela județul Solnoc-Dobâca.

Capitala Baia Mare.

Județul Sibiu va fi format din:

1. Actualul județ Sibiu, afară de: Comuna Bendorf care trece la județul Târnava-Mare;

Plasa Sebeș care trece la județul Alba-Iulia;

2. Plasa Ocna-Sibiului (fără comunele: Ghirbov și Cut) dela județul Alba-Iulia;

3. Comuna Hășag dela județul Târnava-Mare.

Capitala Sibiu

Județul Someș va fi format din:

Actualul județ Solnoc-Dobâca fără de:

Plasa Copalnic-Monaștur care trece la județul Satu-Mare;

Comunele: Ciocmani, Bebeni, Surduc, Cristolțel, Solona, Brâglez Crâștolțul-Mare și Muncel cari trec la județul Sălaj;

Comunele: Feldioara, Cătălina Pânteceiu, Dârja, Dobâca, Lona, Sic, Lac și Copru cari trec la județul Cluj;

Comunele: Sietul-Cristur, Chintelnic, Mateiu, Moru, Sânt Iacob, Uifalău, Sietul-Măgheruș, Măgheruș, Șirioara, Arcaliu, Țigău și Chiralești din plasa Beclean cari trec la județul Năsăud.

Capitala Dej

Județul Târnava-Mare va fi format din:

1. Actualul județ Târnava-Mare, afară de comunele: Bruiu, Somartinul, Gherdeal, Sona, Rodbav, Soars, Cobor, Buholt, Caloor, Felmer, Cincșor, Toarcia și Hălmeag cari trec la județul Făgăraș;

Comunele Hoghilac și Prod cari trec la județul Târnava-Mică;

Comuna Hășag trecută la județul Sibiu;

4. Comunele Archita Beia și Daros dela județul Odorhei.

5. Comunele Cuciulata și Lupșa

dela județul Făgăraș.

Capitala Sighișoara.

Județul Târnava Mică va fi format din:

1. Actualul județ Târnava-Mică, afară de comunele: Boiu-Mare, Șoardul, Topa, Hetiur și Dârliu cari trec la Târnava-Mare; comunele: Tirimia-Mare, Tirimia-Mică, Satul-Nou, Cerchidul-Mare și Cerchidul-Mic cari trec la județul Mureș;

2. Comunele Hoghilac și Prod din județul Târnava-Mare;

3. Plasa Blaj și comunele: Ozd, Herepea, Șilea, Medves, Bichiș și Gâmbuț din județul Alba-de-Jos.

Capitala Baj.

Județul Trei-Scaune va fi format din:

1. Actualul județ Trei-Scaune, afară de: comunele: Teliu, Budila, Dobârlău, Vama Buzăului, Sita Buzăului, Bărcani, Intorsura Buzăului, Mărcuș și satul Lunca din comuna Doboli-de-Jos cari trec la județul Brașov;

Comuna Poiana-Sărată care trece la județul Bacău.

Capitala Sf. Gheorghe.

Județul Turda va fi format din:

1. Actualul județ Turda-Arieș, afară de:

Comunele: Petea, Văidei, Oarba, Sânt-Marghita, Dileul-Românesc, Dileul-Unguresc, Grebeniș Săușa-de-Câmpie, Săușa, Seplia și Oroii cari trec la județul Mureș;

Comunele: Ciurila, Sălăcea, Săvădisla, Feneșel, Răchișul-Românesc Hășdate, Lita-Română, Miheșul-de-Câmpie și Velcherul cari trec la județul Cluj;

Comunele: Ciugudul-de-Jos, Ciugudul de-sus, Decea, Inoc, Cicău și Ormeniș cari trec la județul Alba;

2. Comunele: Juriu-de-Câmpie, Șoporul-de-Câmpie, Rediu și Aiton dela județul Cojocna;

3. Comunele: Nandra, Gheja, Cecalaca, Atintiș, Mușca, Orosia, Gabud, Botez, Sânt-Iacob, Petrilaca, Istihaza și Cuciulata dela județul Alba-de-Jos.

Capitala Turda.

!!! ZILNIC PROASPĂTĂ !!!

Bevo de
Jocina-Cri

DREHER-HAGGENMACHER

EXTRA-SPECIAL

SÖR

Se află în restaurantul din **CALEA REG. FERDINAND 70**, proprietatea lui **Desideriu Mezei**

Abonati „Ardealul”

Ciorapii SĂNDOR sunt cei mai **CLUJ**, Piața Unirii 9
buni!

Organizarea economică a poștei

De ce trebuie să se țină seama la organizarea serviciului de cecuri și virimente postale? Câteva considerații față de ideea reorganizării Casei de depuneri

Am publicat în numărul nostru trecut cele două proiecte pentru reorganizarea economică a poștei. Faptul că cercurile conducătoare au ajuns să se convingă de necesitatea înființării unui serviciu de cecuri și virimente postale, nu poate fi decât îmbucurător. Prin înființarea acestui serviciu se aduce, pe deoparte mari ușurări vieții economice, iar pe de altă parte instituția poștei își asigură o importanță sursă de venit.

E însă de ținut seama, acum la întocmirea proiectului de lege, de toate amănunțele organizării acestui important serviciu economic, și de aceea, repetăm ceea ce am obiectat în numărul nostru trecut, că nu trebuie neglijată nicio contribuție, care ar putea ajuta la desăvârșirea proiectului.

Spre exemplu comisiunea pregătitoare a lucrărilor opiniază ca acum la început să nu se creeze decât 2 birouri, unul la București pentru conturile din vechiul regat, Bucovina și Basarabia și altul la Timișoara, pentru conturile din Ardeal și Banat. Nu știm care va fi fost criteriul de judecată al comisiunii, de s'a ajuns la această opinie. E sigur însă că dacă în comisiune ar fi fost specialiști din toate provinciile, comisiunea ar fi înțeles că nu este nevoie de nicio gradare în dezvoltarea acestui serviciu și ar fi hotărât să se creeze birouri și la Cluj, și la Iași, și la Galați, pentru a da de la început o reală înlesnire vieții economice, măcar în toate centrele comerciale și industriale mai importante.

De asemenea, dacă în comisiune ar fi luat parte mai mulți specialiști, proiectul ar fi fost mai puțin schematic, iar lucrările comisiunii pentru întocmirea proiectului legii de organizare a serviciului de cecuri și virimente postale, cu mult ușurate prin aceasta.

Nădăjduim însă că ceea ce se mai poate îndrepta și completa se va putea face de acum înainte, spre buna desăvârșire a inițiativei luate.

*

Chestiunea casei poștale de economie a suferit o simțitoare deviere de la ceea ce se aștepta. Vechea instituție a Casei de depuneri s'a opus net la ideea de a se crea o casă poștală de economie, în înțelesul propriu zis al cuvântului, pentru motivul că am fi avut două instituții, de stat cu aceeași menire. Obiecțiunea era logică. Intemeindu-se casa poștală de economie, s'ar fi cretat Casei de depuneri o concurență, care nu se știe dacă n'ar fi dus la desființarea acesteia din urmă, sau la paralizarea celeia dintâi.

Un lucru este însă neîndoios, că necesitatea casei poștale de economie se făcuse simțită, și dovada cea mai bună despre aceasta este faptul că cercurile oficiale au luat ideea în discuție. Pentru întemeierea acestei instituții era deci de ales una din cele două soluții posibile în actuala situație, și anume: sau Casa de depuneri se lichida,

contopindu-se cu casa poștală de economie, sau se găsea o soluție medie, menținându-se Casa de depuneri și dând îndrumare paralelă ei Casei poștale de economie. Întâia soluție era prea mult legată de greutatea inerente lichidării unei vechi și puternice instituții de credit. Astfel s'a ajuns la a doua soluție, care poate da roade bune, dacă i se dă o practică realizare.

Păstrarea Casei de depuneri, ca instituție centrală de economie, în forma veche de organizare a ei, nu poate fi o garanție de prea mult progres pe acest tărâm. Casa poștală de economie, devenind auxiliară a Casei de depuneri trebuie să imprime acestei caracterul de culaș, care l'a avut în toate țările, și care a lipsit Casei de depuneri.

Din proiectul, cuprinzând principiile de organizare a acestei instituții, acest lucru nu se prea vede. E drept că se vorbește acolo de o inovație, în sensul că, cu acelaș libret titularul poate face depuneri și ridicări pe întreg teritoriul țării, ceea ce cu libretul Casei de depuneri nu se putea face până acum. E deci un progres care ne apropie de sistemul de depuneri la vedere, baza succesului casei poștale de economie pretutindenea unde ea a fost încercată.

Dar cu aceasta nu este desăvârșită ideea. În noua ei organizare, Casa de depuneri trebuie să simplifice până la ultima ecațiune formalitățile. Să se renunțe la cereri și timbre, cari mănăuca timp și costă bani mulți, mai cu seamă la micile depuneri. Toate operațiile trebuie făcute pe libretul de depuneri, iar singura formalitate să fie semnătura titularului, comunicată tuturor oficiilor și agențiilor din țară. Astfel succesul va fi în bună parte asigurat.

Mai este însă o chestiune. Noi românii nu prea ștem economie din fire. Ne lipsește educația în această privință. Această educație trebuie făcută și pentru aceasta Casa de depuneri nu trebuie să se dea îndărăț de la niciun sacrificiu. Acum la început trebuie făcute cheltuieli mari pentru îndrumarea maselor populare spre ghișeurile oficiilor și agențiilor Casei de depuneri. Reclame în ziarele mari și publicațiuni cu lăc în periodicele populare bine răspândite, tablouri ilustrate, executate artistic, indicațiuni vizibile în toate localurile publice frecventate, în trenuri, în tramvae, pe vapoare; sfaturi practice și sugestive; conferințe și premii, nimic nu trebuie lăsat deoparte. Țara trebuie împănată de această propagandă veșnic vie, veșnic nouă, în așa fel ca atenția publicului să nu obosiască nicio clipă.

Dacă cei ce vor avea conducerea Casei de depuneri, în noua ei formă de organizare, vor ști să aprecieze importanța acestei acțiuni, fără să se sprie de cheltuielile necesare pentru aceasta, reușita ei va fi deplină. De nu, vom avea o instituție bună, ridicată pe teren steril.

Reducerea unor taxe de transport pe C. F. R.

O nouă clasificare a mărfurilor

Actuala conducere a drumului de fer lucrează la întocmirea unui amănunțit studiu de nomenclatură, clasificare și taxare pe alte baze a mărfurilor.

Acest studiu va servi la viitoarea uniformizare națională a tuturor transporturilor cari se pedau la căile ferate.

Astfel suntem azi în măsură a anunța că problema taxării viitoare a transporturilor de mărfuri va avea de bază costul real al efectuării acestor transporturi și că tendința ce se urmărește este apropierea de taxele dinaintea războiului.

Cei însărcinați cu redactarea acestui studiu au făcut constatări interesante asupra actualelor clasificări

ale mărfurilor, clasificări cari de multă vreme implicau nevoia unei radicale revizui

În prezent există anumite categorii de produse cari se bucură de importante reduceri de taxe la transport, iar altele, cărora ar trebui să li se aplice aceste reduceri sunt cu desăvârșire neglijate.

Pentru o mai simplă punere la punct a chestiunii s'a făcut o comparație între actualele tarife ale căilor ferate române și tarifele de transport ale administrațiilor similare din alte țări — cari după nevoi și în ritmul vremii au introdus modificări în transportul mărfurilor, inexistente la noi.

Injurăm pe unguri! Dar putem învăța ceva și dela dâșii

Azi dimineața, întâlnindu-mă cu directorul unei mari Bănci românești, d-sa mă invită în biroul direcției să-mi arate ceva.

Îmi dădu să citesc raportul lunar (pe Septembrie 1925) al situației economice și financiare a Ungariei, raport ce-l emite regulat Banca Anglo-maghiară.

Și ce se poate afla din acest raport?

1. Că recolta din anul acesta în Ungaria este deosebit de favorabilă. Pe când necesitățile interne ale Ungariei în grâu și seacă sunt de 18 milioane cvintale metrice, deci stă la dispoziție pentru export un prisos remarcabil.

2. Că întreaga viață economică a Ungariei stă acum sub înrăurirea favorabilă a recoltei excelente.

3. Că și pe alte țărâmurii se semnalează un progres sigur și continuu în Ungaria: Echilibrarea bugetului statului, stabilitatea coroanei ungare, împrumuturi de milioane de dolari și de pfunzi sterlingi acordate orașelor ungare, morilor și fabricilor de zahăr, scăderea prețurilor la o serie de articole de consum.

4. Consiliul Societății națiunilor a întocmit în Februarie 1925 un proiect de buget pentru Ungaria în legătură cu „împrumutul de sanare” din străinătate de 250 milioane coroane aur acordat acestei țări. În acest buget de asanare, s'a prevăzut pentru anul bugetar 1 Iulie 1924 — 30 Iunie 1925, un deficit de 100 milioane, iar pe 1925/26 un deficit de 50 milioane. Față de aceste prevederi, anul financiar s'a încheiat de fapt în 1924/25 cu un excedent de 63 milioane Coroane aur, și bugetul pe 1925/26 prezentat de guvern parlamentului cuprinde un excedent de 27.6 milioane Coroane ungare. Acest progres important în opera de asanare, a făcut cu putință ca guvernul ungar cu aprobarea Consiliului Societății națiunilor, să poată întrebuința pentru investițiuni productive excedentul pomenit de 63 milioane Coroane aur, la care a mai adăugat încă 30 milioane Coroane aur din împrumutul de „sanare”. Prin investițiuni productive se înțeleg: Desăvârșirea portului comercial din Budapesta,

nouii poduri și șosele, regularea cursului râurilor, completarea tehnică, a rețelei telegrafice și telefonice, construcțiuni de locuințe ieftine, colonii pentru muncitori, completarea materialului rulant al căilor ferate.

5. Că în fine, dezvoltarea economică a Ungariei merge înainte cu pași siguri spre deplina însănătoșire.

*

E puțin probabil ca ministrul nostru de finanțe, d. Vintilă Brătianu să fi citit acest raport al Băncii Anglo-maghiare. Căci dacă l'ar fi citit, ar fi tras unele concluzii utile pentru țara noastră. Nu le-a tras.

Să ne fie îngăduit s'o facem noi aceasta.

Injurăm mereu pe unguri. Dar ar putea să învățăm multe și dela dâșii. Doar înțelepciunea poporului spune: să învățăm nu numai dela prietenii noștri, ci și dela dușmanii noștri.

Ungurii nu fac în străinătate numai propogandă *contra noastră*, ci fac mai ales propoga *de pentru țara lor*, pentru orașele lor „măndre”, pentru întreprinderile lor industriale, pentru producția lor agricolă, pentru vinul lor, pentru Dunărea lor albastră, pentru operile lor artistice teatrale.

Și așa au reușit să stârnească interes pentru grânele lor, pentru „Tokayul” lor, pentru morile lor, pentru porturile lor, etc.

Și băncile și capitaliștii din America, Anglia, Olanda, etc. acordă credite de milioane orașelor ungare, întreprinderilor, statului ungar, și'n chipul acesta, în țara învecinată este acum o mare circulație de numerar, de valută forte. Prin nouile investițiuni, este acolo o perioadă activă de construcțiuni, somajul a scăzut. E o reculegere generală în Ungaria pe zi ce merge. E ca o desmorțire dintr'o lungă somolență și toropeală.

*

De ce astea toate într'o țară invinsă, mutilată, și nu într'o țară învingătoare, mărită, întregită. În România-mare?

De ce Ungaria primește dela Ententa, dela Societatea națiunilor, un sprijin efectiv, împrumuturi de

Sticlărie și porțelan

geamantane pentru călătorie și genta de piele pentru doamne, mai ieftin cumpărați în

Magazinul „PARISIEN”
Cluj, Calea Reg. Ferdinand 12.

sanare", credite de milioane dolari, dela capitalişti americani, grație cărora, totul se reface în țara invencinată, făcând pași repezi pe calea consolidării?

Ar fi stricat nouă ceva, milioanele de dolari, date ca împrumut Ungariei? Oare căile noastre ferate nu trebuiesc refăcute, întreprinderile noastre industriale nu s-ahtiate după noi capitaluri de investițiune, nu avem nevoie de case ieftine pentru funcționari și lucrători?

Ungaria primește bani dela Societatea Națiunilor.

Dar România ce primește dela Societatea Națiunilor? Aplauze pentru discursurile d-lui Duca. Aprobări ca să plătim 700 milioane coloniştilor unguri expropriați.

Noi, stat invingător, aliatul firesc, din zile grele al Antantei, nu simțim mâna de frate, protejutoare și ocrotitoare, ca să ieșim din toate încurcăturile, să scăpăm de toate dificultățile economice, și financiare, postbelice. Iar Ungaria e ajutată, protejată, înlesnită, ușurată salvată.

Și asta de ce? Fiindcă reprezentanții oficiali de azi ai României în frunte cu ministrul Vintilă Brătianu, s'au mândrit mereu cu politica prin noi înși-ne. Am fost lăsați dar la propriile noastre puteri. Am rămas fără împrumut extern, fără investițiuni de capitaluri engleze sau americane. Dar am rămas și cu căile ferate dezorganizate, și cu producția agricolă pe loc, în hambare și cu petrolul și cu cherețelele în țară. Nu exportăm fiindcă facem prea multă politică fiscală, în prima linie politică fiscală.

În loc ca taxele vamale să varieze după împrejurări, să fie flexibile, să se acomodeze cu situația pieșii externe și interne, financiarul regimului ține morțiș ca din taxele vamale să ne refacem finanțele, când în orice stat, numai din producția țării, se reface, se consolidează economia țării.

Și fiindcă guvernul de azi stăruie în politica financiară restrictivă, mioapă fantasmagorică, nu sprijinită pe realitățile țării, pe nevoile urgente ale țării, — avem falimente, crachuri, somraj, în toate orașele, în toate provinciile țării, o depresiune economică generală.

Ungaria scapă de criză economică cu ajutorul Antantei.

România se afundă tot mai mult în criză, scumpete, stagnare.

Și cine face aceste constatări, în dorul de mal bine, este ținut ca trădător. A fi contra politicii d-lui Vintilă Brătianu, înseamnă a nu-i iubi țara, înseamnă că ești vândut străinilor. Și prejudecate aceasta au răspândit-o cu mare rafinament liberalii în țară.

Până ce se va distruge și această prejudecată, ne vom pune la adăpostul opiniilor Principelui nostru moștenitor, Carol, care a spus răspicat:

— Eu sunt pentru colaborarea capitalurilor străine. Multiplele resurse ale țării noastre pentru a fi puse în valoare, au necesarmente nevoie de puternice capitaluri și concursul capitalului străin nu poate fi decât folositor dezvoltării economice a României (Vezi: La Roumanie économique et financière)

Leonard Paukerow

AUTOMOBILE CHEVROLET

AU SOSIT IN DEPOZIT

la S. R. A. și
LEONIDA & COMP. UNITE
Calea Victoriei No. 53,
BUCUREȘTI

Reprezentanța din Ardeal
AUTO-MECANICA
Str. Regina Maria 10, CLUJ

Loteria Presei se va trage la 16 Dec. a. c.

BORVIZ

DE

BORSEC

Regele apelor minerale.

Direcția comercială:

CLUJ

str. Memorandului 8

(Casa Tischler)

Reprezentanța pt. vechiul regat:

BUCUREȘTI

Strada Carol No. 25

Abonați „LEMNUL“

Mă mut pe Calca Reg. Ferdinand 6

Încă câteva zile!

Încă câteva zile!

Până la mutare!

Prețuri la tacâmuri grele de alpaca:

1 furculiță	45.—	1 furculiță de desert	40.—
1 linguriță	45.—	1 cuțit de desert	65.—
1 cuțit	75.—	1 lingură de scos supă	200.—
1 linguriță de cafea	25.—	1 lingură de scos lapte	140.—

Serviciu de masă
pt. 12 persoane

Serviciu de ceai și
cafea pt. 12 pers.

veritabil,
74 buc. 3280.—

veritabil, à 760.—

Serviciu de pahare șlefuite pt. 6 persoane,
pahare de apă, vin, vin de desert și licheur 345.—

Derechea de cești colorate din Karlsbad 25.—

FISCHER

CLUJ

Încă câteva zile! Până la mutare! Încă câteva zile!

MARE ASORTIMENT DE
RAGLAME, ȘI HAINE DE BĂRBAȚI
ȘI COPII LA

M. Neumann

CLUJ
Piața Unirii 14.

MILAI RUSZ

ȘI

FIUL**LUGOJ, BANAT**

Industria de lemne
 Industria de lemne. Fabrica de cherestea. Parchete. Marfe de lemne și de furnir. Plăci de scaune. Cuie de lemn pentru pantofări. Incovoierea mecanică a lemnului.

ATENȚIUNE!

Reclama făcută în ziarul
„ARDEALUL”
 este cea mai eficientă.

Jucați
 la **LOTERIA PRESEI**

Bilete Piața Unirii No. 29.

2 lei un loz

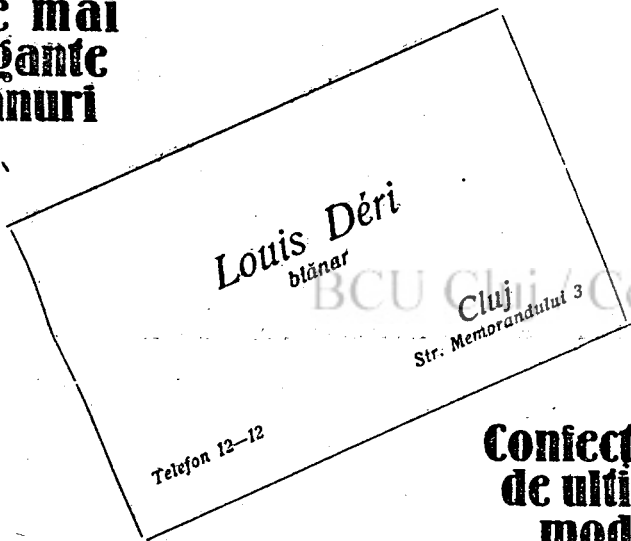
Tablele de asbest
METEOR

ale fabricii de eternit din
 Oșorhei, județul Bihor
 sunt cele mai durabile

Acoperământul nu are nevoie de
 îngrijire și reparare, e mai bun și
 mai ieftin ca cel de finichea.

3-16 Se capătă la:
„FERARIA” S. A.
CLUJ, CALEA VICTORIEI No. 28.
 Telefon 4-40, 3-47.

Cele mai
elegante
blănuri

Confecțiuni
de ultima
modă

MAGAZIN DE AUTOMOBILE

ACCESORII ȘI CAUCIUCURI

IOAN N. JILESCU**CLUJ. Strada, Regina Maria**

Telefon 263. ☒ Telefon 263.

AUTOMOBILE:

BUICK ♦ **„CITROËN”**

Direcțiunea uzinelor electrice Cluj.

No.: 2057—1925.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că la 13. Noembrie a. c. ora 11. se va ține licitație publică pentru furnizarea imprimatelor și registrelor necesare Uzinelor Electrice.

Ofertele închise și sigilate se vor înainta până la ora licitației Consiliului Orașenesc Cluj. Desfacerea ofertelor se va face în sala de ședință a orașului la data de mai sus.

Căsuța de sarcini și informațiuni se vor cere de la Direcțiunea Uzinelor Electrice, Calea Regele Ferdinand No. 30, unde se pot vedea și modelele imprimatelor și registrelor.

Ofertanții se vor conforma Art 72—83 din legea contabilității. Supra oferte nu se primesc.

Cluj, la 7. Octombrie 1925.

Directorul Uzinelor Inginer
V. Roată

Cu pretul
fabricei,

marfa ce o avem în
 mare cantitate și de
 prima calitate în de-
 pozit o desfacem
 pe lângă plata în
 numerar.

Lőrincz și Tóth
Cluj, Piața Unirii No. 8.

Piața mărfurilor

Din cauza crizei, tot mai accentuată de numerar, piața mărfurilor este în completă stagnare. Schimbări mai importante s'au operat în ultima săptămână la prețurile următoarelor articole:

Cereale

Grâu: 87.000 lei vag.
 Porumb: 65.000 lei vag.
 Orz: 57.000 lei vag.
 Săcară: 68.000 lei vag.

— La seară nu se fac tranzacții decât în mic. Grâul e în scădere; datorită m-ținerii taxelor de export Porumbul e în urcare.

Vite

Vite 20—22
 Vițel de lapte 30
 Porci 32—36
 Porc gras 44—46

Petrol și derivate*Prețurile au fost:*

Țițeiul cotează 27.800—27.900 lei vagonul de Bușteni și Băicoiu ușor și 22.800—23.000 lei, cel de Moreni neparafinos.

Benzina ușoară e cerută la 10.00 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 10.05 lei kgr.

Benzina grea e cerută la 7.20 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 7.30 lei kgr.

Petrolul lampant este cerut la 3.00 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferit la 3.00 lei kgr.

Motorina este cerută la 2.00 lei lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 2.00 lei kgr.

Păcura este cerută la 1.65 lei kgr. loco fabrică fără taxe și oferită la 1.70 kgr.

Uleiurile CFR. se găsesc la 5.70 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

Uleiul regal e cerut la 7.60 lei kgr. loco fabrică fără taxe, OO a 8.60 lei kgr. și cel OOO la 11.50 lei kgr. loco fabrică fără taxe.

„CRISTAL”

Spălătorie și văpsitorie chimică

Cluj :-: Telefon 500.**Vopsește și curăță orice rufărie!!!****!!! Efectuează comenzi și prin postă !!!****A SOSIT!****CIRCOL****A SOSIT!****KLUDSKY****BARNUM & BAILEY al Europei. Sâmbătă la 10 Octombrie**

va avea loc în Piața de vite mare reprezentație de deschidere a celui mai mare circ ambulant al Europei: 300 persoane, 400 animale de tot felul, 100 cai de fasă, 20 elefanți, 100 maimuțe, 40 lei și tigrii, 100 vagoane proprii, încăpătoare pentru 6000 persoane, 3 menaje (arene) etc.

INFORMATII

— Invițați de d. Tancred Constantinescu, ministrul industriei și comerțului, trei experți elvețieni, dnii prof. Wyssling, ing. Wyssling și Buchi, au sosit în țara spre a studia și face propuneri în chestiunea electrificării țării, prin utilizarea căderilor de apă și a gazului metan.

— La București se studiază înființarea unei monedării de stat. Exploatarea se va face de către o societate comercializată.

— Guvernul ungar a hotărât să adopte coroana aur ca unitate monetară pe baza de 14.500 coroane hârlie pentru o coroană aur. Paritatea lirei sterline e fixată la 346.000 coroane hârlie.

— In recenta adunare generală a Casei de credit a agriculturilor din jud. Hunedoara s'a aprobat modificarea art. 10, 12 și 15 din statute.

— Adunarea generală a soc. Serbo-Română din Timișoara a aprobat modificarea statutelor la art. 15, 16 și 54 și a ales următorul consiliu de administrație :

Dr. Ioan Mavrocordato, dr. Ioan Popovici, Emil Brancovichi, dr. S. Weisselberger, dr. Dimitrie Marmeliuc, dr. Adolf Kimmelman, Siegfried Meisel, Dr. Mihail Grosșian Sreten Georgevici, Pavel Obedianu.

Apoi a ales ca cenzori pe d-nii: Mihai Giuvelsan, Timișoara; Dinko Pusic și Juon Dabrovicescu.

— In Monitorul oficial a apărut decretul prin care se hotărăște nouă împărțire administrativă a țării. Conform dispozițiilor ministerului de interne; de la această dată începând se socotesc afișate listele de alegători la comună. In timp de zece zile cei omiși pot cere judecătorei urbane de ocol înscrierea. Tot în acest timp se pot face contestațiile necesare.

Listele vor fi definitive la 6 Noembrie.

— După cum anunțăm în altă parte a ziarului, delegația economică a guvernului s'a ocupat despre scăderea taxelor de export la porci și vite mari. Iată cum se svonește că se vor face aceste reduceri:

Pentru vitele mari (vacii și boii) se propune reducerea taxei de export dela 8000 lei bucata la 4000—5000 lei.

Pentru porci, dela 1400 lei (cât este fixat acum la porcii mai mari de 100 kg. și dela 1000 cât se plătește pentru exportul porcilor sub 109 kgr.) se propune o reducere de 800 lei de cap, care va fi o taxă unitară pentru orice rămător, indiferent de rasă și greutatea lui.

— Deoarece s'a constatat că numeroase întreprinderi, cari se bucură de avantajul transporturilor cu reducere de 45% pe C. F. R., abuzează de acest avantaj, expediind cu reducere și la adrese neautorizate, direcțiunea generală C. F. R. a luat întinse măsuri de control la transporturile autorizate cu reducere de 45%. In acest scop s'a început revizuirea tablourilor de industrie favorizate. După încheierea lucrărilor se va cere să se acorde reducere de transporturi numai industriilor, cari dovedesc o producție stabilă și cari n'au abuzat de avantajul reducerii.

— Ministerul de finanțe a luat măsuri să se facă un sever control la toate localurile de comerț și industrie ce sunt supuse impozitului pe cifra de afaceri, și să se dreseze acte de contravenție acolo unde se va constata că nu se ține socoteală amănțită de încasări sau nu se varșă impozitul la termen.

Tot astfel se vor controla localurile de consumație (restaurante, cofetării, cafenele. etc.) din orașe, precum și magazinele ce vând articole supuse impozitului pe lux, ca: mățăsuri, articole de parfumerie, blănuri, ghete de lac, articole de lingerie fină, automobile sau accesorii, băuturi de lux, etc., dacă se liberează cumpărătorului adevărinate din carnete oficializate, urmând ca acolo unde se produc nereguli să se dreseze acte de contravenție.

DR. OD. APOSTOL
Medic de spital
Interne-Venerice
Consultă de la 2—6
în str. David F. 10.

Trafic direct de mărfuri între România și Franța

In urma unei conferințe care s'a ținut luna trecută la Paris s'a încheiat o importantă convenție pentru stabilirea unui trafic direct de mărfuri între Franța, Luxemburg, Belgia și România.

Acest trafic va face tranzit prin Germania, Italia, Elveția, Polonia, Cehoslovacia, Austria, Serbia și Ungaria.

Se vor admite taxe transmise și francate, precum și ramburse pe baza regulamentului de transporturi internaționale.

Aceste transporturi se vor plăți în moneda țării de destinație, adică în franci francezi în Franța și în lei în România.

Noul trafic direct de mărfuri între țara noastră și Franța va intra în vigoare, după toate probabilitățile, cu începere de la 1 Ianuarie 1926.

SOCIETATEA NAȚIONALĂ DE CREDIT INDUSTRIAL

BU CUREȘTI, STR. BANCA NAȚIONALĂ No. 8

PROSPECT de EMISIUNE a 300.000 acțiuni nominative sau 300.000.000 lei

Societatea Națională de Credit Industrial conform art. 8 din statut, în urma deciziei Consiliului de Administrație în ședința din 28 August 1925, a hotărât sporirea capitalului social dela 200.000.000 lei—la 500.000.000 lei, printr'o nouă emisiune de 300.000 acțiuni nominative, reprezentând un capital de 300.000.000 lei.

Scopul acestei emisiuni este de a spori capitalul de rulment al Societății, pentru a veni în ajutorul industriei mari, mijlocii și mici într'o măsură și mai largă ca până în prezent

Din noua emisiune, conform art. 8 din Statutele Societății:
Statul preia 20% sau — — — lei 60.000.000
iar Banca Națională a României 30% sau 90.000.000
Restul de 150.000.000 până la 300.000.000 lei se repartizează astfel:

58.500.000 lei vechilor acționari: adică pentru 2 acțiuni vechi primește una nouă, conform art. 8 din Statut, iar **91.500.000 lei** adică restul până la 150.000.000 lei se oferă subscripțiunei publice.

Dreptul de opțiune pentru vechii acționari se va putea exercita cu începere dela 1 Octombrie a. c. și până la 31 Octombrie. După expirarea acestui termen, dreptul de opțiune al acționarilor se perimă, rămânând ca Consiliul de Administrație să hotărăscă cum va crede de cuviință de repartitia acțiunilor rămase neoptate.

Subscripția de 91.500.000 lei oferită publicului va avea loc tot în intervalul dela 1 Octombrie până la 31 Octombrie 1925.

Atât opțiunea, cât și subscripția de noi acțiuni se ve putea face în provincie la sucursalele Băncii Naționale a României, iar în București la sediul Societății noastre în strada Banca Națională No. 8.

Pentru exercitarea dreptului de opțiune al vechilor acționari, se vor prezenta acțiunile vechi pentru a fi stampilate.

Prețul nouilor acțiuni, atât pentru vechii acționari cât și pentru noii acționari, va fi de lei 1.000 de acțiune valoare nominală, plus lei 25 spese care se vor achita astfel: La subscripție, 30% din valoarea acțiunii sau lei 300 de acțiune plus spese de emisiune lei 25 de acțiune.

In total lei 325 de acțiune Restul vărsămintelor până la complecta achitare a acțiunilor se va efectua în modul următor:

Vărs. II-lea la 15—31 Martie 1926 lei 350 de acțiune.

Vărs. III-lea la 15—30 Iunie 1926 lei 350 de acțiune.

Se primesc și vărsăminte integrale. Pentru vărsămintele neefectuate la datele fixate, va curge o dobândă de întârziere de 10% până la data achitării.

Intreaga emisiune participă la dividendul anului în curs, cu începere dela 1 Octombrie a. c. adică cu o pătrime din dividendul ce va reveni pentru exercițiul 1925.

CONSILIUL DE ADMINISTRAȚIE

ELEONORA SZILÁGYI S. A.

Fabrică autorizată pentru producerea de liqueururi, romuri și cognac, și

Prima Fabrică Română de șampanie CLUJ.

PRODUCE:

tot soiul de liqueururi, romuri, cognac și punchuri de prima calitate și igienice autorizate prin legea sanitară.

Șampaniile excelente „Favorit“-sec, „Demi“-sec, „Extra“-sec și „Femina“.

Pivnițele societății sunt aprovizionate cu vinuri provenite din cele mai renumite podgorii ardelenesti, din vechiul Regat și podgoriile Aradului.

Specialități: „Rózsamáli“, Șom-dulce (Corniță), Rizling-dulce, Călugărul sur și vinuri de „Asszu“.

Biroul central, pivnițele și fabrica de șampanie se află în CLUJ, CALEA REGELE FERDINAND 103.

Filiala: în REGHINUL-SĂSESC. (Casă proprie.)

1—52

Telegrama: Gépgyár
TELEFON: 148

Turnătorie de fier și fabrica de mașini din Cluj, S. A. Str. CHINTĂULUI 18 (fost Kajántói-ut 68)
Fontă, țevi de presiune, minghinele paralele, potcoave de cizme, colți depotcoave, transmisiuni.